

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Pokotylska N.

State Agrarian and Engineering University in Podilia

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC PROVIDERS OF SUSTAINABLE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE REGION

Ключові слова: розвиток, регіон

Keywords: development, region

У сьогоднішні досягнення стійкого збалансованого розвитку регіонів України справедливо пов'язується з імперативом послідовною і системною модернізацією, яка передбачає «запровадження новітніх медичних, енергетичних та інформаційних технологій, розвиток космічних і телекомунікаційних систем, радикальне підвищення енергоефективності» [3].

В умовах модернізації важливе значення для наукового обґрунтування та деталізації дослідження економічних процесів отримує регіональна економіка, що представляє собою галузь наукових знань про прояви і розвиток соціально-економічних процесів і явищ в їх безпосередній ув'язці з ресурсними можливостями та економічним потенціалом на окремих територіях [6].

Критерієм, який об'єктивно визначається природним потенціалом території, є її ресурсна забезпеченість, яка, в кінцевому рахунку, характеризується існуючим рівнем технологічного та інноваційного розвитку.

У свою чергу, рівень соціальної стабільності об'єктивно визначається відповідністю суспільного устрою специфіці функціонування природного середовища на даній території, а суб'єктивно - ступенем довіри населення до влади. Для того, щоб реалізація інтересів розвитку суспільства усередині регіону була реальною, необхідно, щоб ці два фактори знаходилися в прямій пропорційній залежності.

Зона можливих сценаріїв розвитку регіону обмежена рівнем інноваційного розвитку (який визначає сценарії використання ресурсного потенціалу при дотриманні балансу екологічної системи) і рівнем соціального розвитку (який визначає ефективність використання ресурсного потенціалу для забезпечення високої якості життя і забезпечення суспільного розвитку). Аналогічні залежності мають місце і для похідних критеріїв (економічного зростання та екологічної безпеки) [5].

Регіональна система постійно знаходиться в динамічній рівновазі, що обумовлено необхідністю здійснення відтворювального процесу як базового чинника забезпечення її життєдіяльності. Отже, ступінь розвитку відтворювального процесу в регіоні обумовлює сталий регіональний розвиток.

Сталий регіональний розвиток розуміється як здатність регіональної системи до тривалого збереження умов для відтворення потенціалу території (його соціальної, природно-ресурсної, екологічної, господарської і т.п. складових) в режимі збалансованості (підтримки особливої пропорції всіх складових регіонального потенціалу) і соціальної орієнтованості (оцінки впливу вектору і кількісних параметрів регіональних ситуацій, насамперед по тому, як вони впливають на рівень і якість життя населення) [4].

Сталий розвиток регіону досягається при виконанні базової умови нормального функціонування економіки, що складається в наявності з такої кон'юнктури регіонального

господарства, яка здатна підтримувати економічну безпеку розвитку регіону та якість життя населення; це дозволяє забезпечити відтворювальну функцію територіальних соціально-економічних систем на основі інноваційного розвитку з дотриманням екологічного балансу.

Регіоном є певна територія, що відрізняється від інших територій за рядом ознак і що володіє деякою цілісністю, взаємопов'язаністю складових її елементів. Сталий розвиток України може бути досягнутий за умови досягнення сталого розвитку всіх її регіонів. Виходячи з цього твердження, випливає, що перехід на шлях сталого розвитку (і досягнення сталого розвитку) кожного регіону сприяє сталому розвитку країни в цілому, у свою чергу, сталий розвиток її регіонів може бути досягнутий шляхом формування умов сталого розвитку субрегіонів.

Є справедливим твердження про те, що основний принцип сталого розвитку - «розвитку без руйнування» - досягається при єдності існування і пропорційному рівні розвитку основних факторів якості життя: економічного, політичного, соціального та екологічного, - такий підхід дозволить забезпечити одну зі складових якості життя населення при оптимізації інших [1].

У цій ситуації особливого значення набуває завдання узгодження інтересів місцевого, регіонального, державного рівня влади, корпорації, населення. Забезпечення взаємодоповнюваності цих інтересів вимагає інноваційних управлінських рішень, що дозволяють ініціювати системний ефект в економічних, політичних і соціокультурних контекстах.

У процесі досягнення стратегічних цілей сталого розвитку регіону необхідне проведення постійного моніторингу економічного і соціального регіонального розвитку з урахуванням впливу життєдіяльності регіону на природне середовище [2].

У контексті сталого розвитку регіону моніторинг доцільно проводити за такими напрямками: моніторинг конкурентоспроможності регіону; моніторинг інновацій; моніторинг рівня комфортності проживання населення в регіоні. Оптимальна періодичність його проведення - один рік. Дані напрямки моніторингу дозволять повністю охопити всі життєво-важливі процеси розвитку.

Література:

1. Єліневський В. Ю. Наукові засади управління сталим соціально-економічним розвитком регіонів. Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. Дніпропетровськ. 2014. №12.
2. Єліневський В. Ю. Механізми управління функціонуванням і розвитком територіальних соціально-економічних систем. Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. № 2. С. 1259-1262.
3. Кузьмин В. М. Стратегічне управління соціально-економічним розвитком адміністративно-територіальних одиниць: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». Львів, 2009. 20 с.
4. Стратегічне планування в системі інституційного забезпечення соціально-економічного розвитку України / А.Ф Мельник. Вісник економічної науки України. 2008. № 1 (13). с. 74–83.
5. Оцінка ефективності використання ресурсів підприємствами Донецького регіону / О. С. Поважний. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління Серія Економіка. 2008. Т. 9. Вип. 110. 216 с.
6. Універсальний тлумачний словник української мови (Словник net). URL: <http://www.slovnuk.net/about/>. (дата звернення 09.05.2019).